

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia derinti Lietuvos Respublikos hidrometeorologijos įstatymo projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Lietuvos Respublikos hidrometeorologijos įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas įgyvendinant priemonę Nr. 6.1.14: „Parengti ir priimti Hidrometeorologijos įstatymo projektą, reglamentuojantį institucijų teises ir pareigas hidrometeorologijos srityje, siekiant efektyviau rinkti duomenis ir juos panaudoti prisitaikymo prie klimato kaitos politikai formuoti ir kitoms viešosios politikos reikmėms“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

Klimato krizė, kelianti egzistencinę grėsmę natūralioms ekosistemoms ir žmonijai, didinanti rizikos veiksnius nacionaliniam saugumui, yra svarbiausias mūsų laikų iššūkis. Vidutinė globali oro temperatūra nuo 2023 m. vasario iki 2024 m. sausio viršijo ikipramoninio laikotarpio lygį 1,5 °C, 2023 m. v pasaulyje buvo šilčiausi per daugiau kaip 100 000 metų. Apie visuotinio atšilimo padarinius liudija dažnėjančios sausras, audros ir kiti ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai. Europos aplinkos agentūros duomenimis, 2022 m. Lietuva patyrė 243 mln. Eur vertės žalų ir nuostolių dėl ekstremaliųjų reiškinių, siejamų su klimato kaita. Prisitaikymas yra esminė sąlyga siekiant užtikrinti šalies piliečių saugumą ir gerovę, todėl būtina nuolat stebėti ir teikti patikimą meteorologinę ir hidrologinę informaciją, reikalingą Lietuvos nacionalinėms reikmėms ir valstybės tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti mažinant neigiamą nepalankių hidrometeorologinių sąlygų poveikį aplinkai ir žmogui, gilinti žinias, gerinti duomenų kokybę ir prieinamumą apie klimato kaitą, jos keliamą riziką. Lietuvoje nėra teisės akto, išsamiai reglamentuojančio su hidrologinės ir meteorologijos veikla susijusių teisinių santykių visumos, todėl neįmanoma efektyviai užtikrinti racionalaus valstybės institucijų ir kitų subjektų resursų naudojimo hidrometeorologinei veiklai. Tai riboja valstybės galimybes sumažinti nepalankių hidrometeorologinių reiškinių nulemtus nuostolius šalies ekonomikai.

Projekto pagrindinis tikslas – nustatyti hidrologinės, meteorologinės ir klimatologinės veiklos vykdymo ir valdymo, prisitaikymui prie klimato kaitos reikalingos informacijos rengimo, rinkimo ir teikimo teisinius pagrindus.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektu nustatomos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos, kitų ministerijų ir jų pavaldžių įstaigų funkcijas prisitaikymo prie klimato kaitos, meteorologinės, hidrologinės ir klimatologinės veiklos srityse. Aplinkos ministerija bus atsakinga už nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos tikslų ir uždavinių rengimą, koordinavimą, hidrometeorologinės veiklos programų vykdymo kontrolę. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba atliks nacionalinės hidrologinės ir meteorologijos tarnybos funkcijas, dalyvaus formuojant valstybės politiką šiose srityse, valdys Nacionalinį stebėjimų tinklą, teiks informaciją ir perspėjimus, ypač

ekstremaliųjų situacijų atveju. Savivaldybėms įtvirtinama atsakomybė už vietos prisitaikymo prie klimato kaitos planų rengimą ir atnaujinimą, stichinių reiškinių žalos įvertinimą, atsparumo klimato kaitai didinimo priemonių įgyvendinimą. Projektas taip pat nustato hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų vykdymo tvarką, Nacionalinio stebėjimų tinklo sudėtį, duomenų teikimo principus, įpareigoja hidrotechninių įrenginių valdytojus pranešti apie katastrofas, avarijas, technologinio proceso pažeidimus, kurie gali sukelti pavojingą, stichinį ar katastrofinį hidrologinį reiškinį.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Įstatymas leistų geriau koordinuoti valstybės institucijų ir įstaigų hidrologinę ir meteorologinę veiklą, efektyviau naudoti valstybės biudžeto lėšas. Teisės aktas sukurtų teisinį pagrindą šalies interesams naudoti ne tik valstybiniame, bet ir savivaldybių, privačiame ir nevyriausybiniame sektoriuose gaunamus hidrometeorologinius duomenis, sudarytų sąlygas teikti šalies ir užsienio vartotojams aukštesnio lygio hidrometeorologijos paslaugas. Įstatymas reglamentuotų ne tik valstybinių, bet ir kitų asmenų teises ir pareigas vykdant hidrometeorologinę veiklą Lietuvoje. Laisvos paslaugų rinkos sąlygomis toks reglamentavimas leistų efektyviau užtikrinti teikiamų hidrometeorologijos paslaugų patikimumą, prieinamumą ir subalansuotai paskirstyti lėšas.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

1. Bendrųjų orų prognozių (1–4 paroms) Lietuvai pasitvirtinimas – ne mažiau kaip 95,0 proc.
2. Numatytų pavojingų, stichinių ir katastrofinių meteorologinių reiškinių dalis nuo faktinių reiškinių – ne mažiau kaip 91,0 proc.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos. Projektas parengtas įgyvendinant priemonę Nr. 6.1.14: „Parengti ir priimti Hidrometeorologijos įstatymo projektą, reglamentuojantį institucijų teises ir pareigas hidrometeorologijos srityje, siekiant efektyviau rinkti duomenis ir juos panaudoti prisitaikymo prie klimato kaitos politikai formuoti ir kitoms viešosios politikos reikmėms“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

☐ Projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliamos (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas³ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

¹ [Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas¹ (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas² (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.
☐ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.
☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).
☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Projekte naujų sąvokų nėra.
☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

12. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene³ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 2022 m. liepos 22 d. iki rugpjūčio 12 d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys. Viešosios konsultacijos vykdytos dėl hidrometeorologijos reglamentavimo alternatyvų. Rengiant įstatymo projektą, išskirti 3 iššūkiai (nepakankamas meteorologinių ir hidrologinių stebėjimų tinklas, hidrometeorologinių duomenų trūkumas, prisitaikymo prie klimato kaitos keliamų grėsmių duomenų būtinumas), kurių kiekvienam spręsti pateiktos alternatyvos. Viešųjų konsultacijų metu pastabų ir pasiūlymų negauta.

- ☐ Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Derinimo terminas (pažymimas tinkamas variantas):

- ☒ 10 darbo dienų.
☐ 5 darbo dienos.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Klimato politikos grupės (vadovė Vilija Augutavičienė, tel. +370 686 17484, el. p. vilija.augutaviciene@am.lt) vyresnioji patarėja Judita Liukaitytė-Kukienė (tel. +370 614 27548, el. p. judita.liukaityte@am.lt) ir vyriausioji specialistė Marilė Kosaitė (tel. +370 687 96504, el. p. marile.kosaite@am.lt).

¹ Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

² Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

³ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos hidrometeorologijos įstatymo projektas, 8 lapai.
2. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 6 lapai.
3. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos hidrometeorologijos įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Administracinės naštos vertinimo pažyma, 5 lapai.
6. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

Aplinkos viceministras

Kęstutis Šetkus

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
3. Lietuvos Respublikos finansų ministerija
4. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
5. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
6. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
7. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
9. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
10. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
11. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
12. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
13. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
14. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
15. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
16. Lietuvos savivaldybių asociacija
17. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
18. VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba
19. AB „Via Lietuva“
20. AB „Lietuvos oro uostai“
21. AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija
22. AB „Oro navigacija“
23. Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba
24. Radiacinės saugos centras
25. Lietuvos hidroenergetikų asociacija
26. Lietuvos draudikų asociacija
27. Lietuvos darbdavių konfederacija
28. Lietuvos statybininkų asociacija
29. Lietuvos projektavimo įmonių asociacija
30. VšĮ Transporto kompetencijų agentūra
31. AB „Ignitis grupė“